

Εφαρμογή του Κανονισμού 1257/99 της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη δάσωση γεωργικών εκτάσεων: Η περίπτωση της μορεοκαλλιέργειας

Γ. Αραμπατζής¹ και Σ. Σοφιάς²

¹Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, 68 200 Ορεστιάδα, e-mail: garamp@fmenr.duth.gr

²Οικονομολόγος- Περιβαλλοντολόγος, Διδάκτορας του Τμήματος Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος Α.Π.Θ., Αβέρωφ 20, 421 00 Τρίκαλα, e-mail: ssofios@hotmail.com

Περίληψη

Τα τελευταία χρόνια υπάρχει αυξημένο ενδιαφέρον για τη φύτευση ξυλωδών ειδών, τα οποία έχουν υψηλή θρεπτική αξία, μεγάλη παραγωγή βοσκήσιμης ύλης και επιπλέον εγκαθίστανται εύκολα. Η μουριά, ένα αυτοφυές δένδρο της Κίνας και της Άπω Ανατολής, συγκαταλέγεται μεταξύ των παραπάνω ειδών. Επιπλέον, το φύλλωμα της αποτελεί τροφή για τους μεταξοσκώληκες και χρησιμοποιείται για φαρμακευτικές χρήσεις. Στην Ελλάδα, η μορεοκαλλιέργεια είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη στην περιοχή του Σουφλίου του νομού Έβρου. Στην εργασία αυτή εξετάζεται η εφαρμογή του κανονισμού 1257/99 στο νομό Έβρου. Ειδικότερα μελετώνται οι στάσεις των μορεοκαλλιεργητών και τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Λέξεις κλειδιά: Επενδύσεις, πολιτικές, ανάπτυξη της υπαίθρου.

Εισαγωγή

Τα τελευταία χρόνια, ο χώρος της υπαίθρου δεν περιορίζεται πλέον μόνο σε γεωργικές δραστηριότητες αλλά επεκτείνεται ώστε να συμπεριλάβει πολυκλαδικές δραστηριότητες. Ειδικότερα, παρατηρείται μια ιδιαίτερη δραστηριοποίηση γύρω από νέα προϊόντα και υπηρεσίες που βασίζονται ή συχνά αναβιώνουν παραδοσιακές τεχνογνωσίες και πρακτικές στο πλαίσιο των πολιτικών για τη διαφοροποίηση και ενίσχυση των τοπικών οικονομιών. Ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού στην ύπαιθρο, αγροδιατροφικά προϊόντα ειδικής ποιότητας, όπως είναι τα προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης, βιοτεχνικά προϊόντα που παρασκευάζονται στα εργαστήρια γυναικείων συνεταιρισμών ή τοπικές οικοτεχνίες και βιοτεχνίες αποτελούν ορισμένα μόνο παραδείγματα μιας νέας δυναμικής στο χώρο της υπαίθρου (Λαμπριανίδης 2004).

Το 1999 με την αναθεώρηση της ΚΑΠ εισήχθη η νέα πολιτική αγροτικής ανάπτυξης με τη μορφή του δεύτερου πυλώνα της ΚΑΠ. Η πολιτική αυτή λειτουργεί συμπληρωματικά και συνοδευτικά προς την πολιτική της αγοράς αγροτικών προϊόντων με στόχο την ανάπτυξη μιας πολυλειτουργικής γεωργίας.

Οι βασικές προτεραιότητες που θέτει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά την προγραμματική περίοδο 2000-2006 είναι: α) η ενδυνάμωση του αγροτικού τομέα, β) η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών περιοχών, και γ) η διατήρηση του περιβάλλοντος και της ευρωπαϊκής αγροτικής κληρονομιάς.

Ο Κανονισμός 1257/99 για την αγροτική ανάπτυξη που ψηφίστηκε μετά την αναθεώρηση της ΚΑΠ το 1999 αντιπροσωπεύει μια προσπάθεια συντονισμού των επιμέρους πολιτικών για τον αγροτικό χώρο. Πιο συγκεκριμένα, περιλαμβάνει και οργανώνει εννέα διαφορετικά μέτρα που στο παρελθόν ήταν ενταγμένα σε διαφορετικούς κανονισμούς: α) επενδύσεις στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις, β) εγκατάσταση νέων αγροτών, γ) κατάρτιση, δ) πρόωρη συνταξιοδότηση, ε) λιγότερο ευνοημένες περιοχές στ) αγροπεριβαλλοντικά μέτρα ζ) βελτίωση της πώλησης των αγροτικών προϊόντων η) δάσωση γεωργικών εκτάσεων και θ) προώθηση της προσαρμογής και της ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών (CEC 1999, Υπουργείο Γεωργίας 2001).

Το όγδοο μέτρο της δάσωσης γεωργικών εκτάσεων σύμφωνα με το άρθρο 31 του Κανονισμού 1257/99 αποτελεί συνέχεια του κανονισμού 2080/92. Το άρθρο αυτό περιλαμβάνει οικονομικές ενισχύσεις με τη μορφή των πριμοδοτήσεων για όσους πραγματοποιήσουν φύτευση δασικών δέντρων σε γεωργικές εκτάσεις που κατέχουν.

Το καθεστώς ενίσχυσης καλύπτει:

- α) Δαπάνες δάσωσης ανά εκτάριο (ha).
- β) Ετήσια πριμοδότηση ανά δασωμένο εκτάριο (ha) για την κάλυψη της δαπάνης συντήρησης των εκτάσεων που δασώθηκαν, μόνο για τα πέντε (5) πρώτα έτη μετά τη φύτευση.
- γ) Ετήσια οικονομική ενίσχυση (πριμοδότηση) ανά εκτάριο (ha) για την αντιστάθμιση των απωλειών εισοδήματος των επενδυτών, λόγω της δάσωσης των γεωργικών εκτάσεών τους (αυτό καταβάλλεται μόνο σε όσους είναι κατά κύριο επάγγελμα γεωργοί, όσοι δηλαδή αποκομίζουν πάνω από το 50% του εισοδήματός τους από γεωργικές δραστηριότητες στην εκμετάλλευσή τους και επιπλέον διαθέτουν αντίστοιχο ποσοστό του χρόνου για τη γεωργική τους εκμετάλλευση) (CEC 1999).

Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν η διερεύνηση της εφαρμογής του κανονισμού 1257/99 άρθρο 31 της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο νομό Έβρου.

Η μορεοκαλλιέργεια και η σηροτροφία στο νομό Έβρου

Η μουριά (*Morus alba* και *M. nigra*) καλλιεργείται ευρέως στη Νότια Ευρώπη και την Ινδία κυρίως για τα φύλλα της τα οποία χρησιμοποιούνται για την εκτροφή του μεταξοσκώληκα και για τη διατροφή αγροτικών ζώων (Mandal 1997). Είναι αυτοφυές είδος της Κίνας και της Άπω Ανατολής. Στην Ελλάδα εισήχθη το 12^ο αιώνα για την εκτροφή μεταξοσκώληκων και για τον εδώδιμο καρπό του (Παρίση 2001).

Ειδικότερα στη περιοχή του Έβρου η κύρια χρήση υπήρξε η καλλιέργειά του για τη παραγωγή φύλλων για την εκτροφή του μεταξοσκώληκα από τον οποίο στη συνέχεια έβγαινε το μετάξι, πολύτιμο υλικό κατασκευής υφασμάτων ακόμη και σήμερα. Η καλλιέργεια της μουριάς, η σηροτροφία και η μεταξουργία είναι συνυφασμένες με την ευρύτερη περιοχή του Σουφλίου. Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, η σηροτροφία αποτελούσε έναν από τους πιο αξιόλογους παραγωγικούς κλάδους του Ν. Έβρου και ειδικά της περιοχής Σουφλίου.

Ο κλάδος που στο παρελθόν λειτουργούσε σαν ένα δυναμικό και συνεκτικό τοπικό παραγωγικό σύστημα, το οποίο τροφοδότησε την ανάπτυξη της περιοχής, σήμερα βρίσκεται σε αποδιοργάνωση. Οι βασικοί παράγοντες που οδήγησαν μεταπολεμικά στην παρακμή του κλάδου είναι οι εξής:

- 1) η χάραξη των νέων συνόρων μετά τη Μικρασιατική καταστροφή με αποτέλεσμα σημαντικό τμήμα της γεωργικής γης, κατά κανόνα με μουριές να βρεθεί σε τουρκικό έδαφος,
- 2) η κατασκευή αντιπλημμυρικών έργων και φραγμάτων στην περιοχή του Έβρου σε συνδυασμό με τα έργα αναδάσμου και άρδευσης της γεωργικής γης (τις δεκαετίες 1960 και 1970) είχαν ως αποτέλεσμα την αντικατάσταση των μορεώνων με περισσότερο ανταγωνιστικές καλλιέργειες όπως καλαμπόκι, ζαχαρότευτλα κτλ. (Δούλιας 1995, Κυπριώτης και Κυριάκου 1999).

3) η αγροτική έξοδος, ιδιαίτερα προς τη Γερμανία αλλά και προς τα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας με αποτέλεσμα τη μείωση του ανθρώπινου δυναμικού που απασχολούνταν στη σηροτροφία και κατ' επέκταση και στη μεταξουργία.

4) οι συνθήκες του εμπορίου του κουκουλιού ήταν πολύ αποτρεπτικές (εκμετάλλευση από τους εμπόρους σε καθεστώς δημοπρασιών) για τη συνέχιση της δραστηριότητας.

Μεθοδολογία έρευνας

Η έρευνα διεξήχθη στο νομό Έβρου, ο οποίος αποτελεί το βορειότερο νομό της Ελλάδας. Η οικονομία του νομού βασίζεται κυρίως στη γεωργία και κατά δεύτερο λόγο στην κτηνοτροφία. Ο λόγος για τον οποίο επιλέχθηκε ως περιοχή έρευνας ο νομός Έβρου είναι οι σημαντικές εκτάσεις μουριάς που καλλιεργούνται ιδιαίτερα στην περιοχή Σουφλίου, το φύλλωμα της οποίας αποτελεί βασικό παραγωγικό συντελεστή για την εκτροφή του μεταξοσκώληκα. Η παραγωγή μεταξοσκώληκα στην περιοχή ανέρχεται στα 2/3 περίπου της συνολικής παραγωγής της Ελλάδας (Δούλιας 1995, ΥΠΕΧΩΔΕ 2002).

Τα δεδομένα συγκεντρώθηκαν από τις καταστάσεις των εγκριθέντων για ενίσχυση από τον κανονισμό και από ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε ερωτήσεις κυρίως κλειστού τύπου ή με προκατασκευασμένες απαντήσεις (Σιάρδος 1997, Δαουτόπουλος 2002).

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε το χρονικό διάστημα Ιανουαρίου – Μαρτίου του 2004. Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου έγινε με προσωπική συνέντευξη από τον ίδιο τους ερευνητές στον τόπο κατοικίας ή εργασίας των επενδυτών/καλλιεργητών.

Οι εγκριθέντες για εγκατάσταση φυτειών μουριάς στις παραπάνω περιοχές ανέρχονται σε 107 άτομα. Συγκεντρώθηκαν τελικά 94 έγκυρα ερωτηματολόγια από αρχηγούς γεωργικών εκμεταλλεύσεων και κατόχους γεωργικών εκτάσεων, τα οποία αντιπροσωπεύουν το 87,8% του συνόλου των εγκριθέντων για ενίσχυση από τον κανονισμό για εγκατάσταση φυτειών μουριάς. Η συνολική έκταση των ανωτέρω φυτειών μουριάς ανέρχεται σε 2.508,2 στρέμματα. Το υπόλοιπο ποσοστό (12,2%), απαρτίζεται από άτομα που δεν αρνήθηκαν να απαντήσουν, αλλά ήταν δύσκολο να εντοπιστούν, γιαυτό και η άποψή τους πιστεύουμε ότι δε διαφοροποιείται από αυτή του συνόλου. Η επεξεργασία των στοιχείων έγινε με το στατιστικό πακέτο SPSS V 11.0 και χρησιμοποιήθηκαν οι μέθοδοι της περιγραφικής στατιστικής.

Αποτελέσματα

Από την επεξεργασία των σχετικών φακέλων των επενδυτών του Κανονισμού 1257/99 άρθρο 31 στα τρία Δασαρχεία του νομού, Δασαρχείο Αλεξανδρούπολης, Δασαρχείο Διδυμοτείχου και Δασαρχείο Σουφλίου προκύπτει ότι η συνολική δασωθείσα έκταση στο νομό ανέρχονταν σε 22.258,5 στρ. και το ύψος της οικονομικής ενίσχυσης σε 8.013.024€. Οι φυτείες ψευδακακίας στα πλαίσια του παραπάνω κανονισμού καλύπτουν τη συντριπτική πλειοψηφία (75,8 %) των εκτάσεων του νομού που δασώθηκαν (Δασαρχείο Αλεξανδρούπολης 2004, Δασαρχείο Σουφλίου 2004, Δασαρχείο Διδυμοτείχου 2004) (Πίνακας 1).

Οι επενδυτές μουριάς ανέρχονταν σε 107 μέχρι τις αρχές του έτους 2004 οι οποίοι δάσωσαν συνολικά 3.555 στρ. επί συνόλου 22.258,40 στρ. (ποσοστό 16 %). Από τους 107 οι 52 έχουν εγκαταστήσει φυτείες μουριάς στην περιοχή ευθύνης του Δασαρχείου Σουφλίου, 50 στην περιοχή ευθύνης του Δασαρχείου Διδυμοτείχου και 5 στην περιοχή ευθύνης του Δασαρχείου Αλεξανδρούπολης. Η οικονομική ενίσχυση για τις φυτείες μουριάς στο νομό ανήλθε σε 1.279.922,4€.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στο προηγούμενο Κανονισμό 2080/92 οι επενδυτές/καλλιεργητές μουριάς ήταν μόλις 10 σε όλο το νομό Έβρου (7 στο Δασαρχείο Διδυμοτείχου με 181 στρ., 3 στο Δασαρχείο Σουφλίου με 158,5 στρ. και κανένα στο Δασαρχείο Αλεξανδρούπολης), με

συνολική δασωθείσα έκταση 339,5 στρέμματα, (ποσοστό 1,2 %) σε σύνολο 526 επενδυτών, οι οποίοι πραγματοποίησαν δασώσεις έκτασης 28.288,17 στρεμμάτων με διάφορα δασοπονικά είδη.

Πίνακας 1. Η εφαρμογή του Κανονισμού 1257/99 άρθρο 31 στο νομό Έβρου.

Δασοπονικό είδος	Επενδυτές	Έκταση (στρεμ.)	Ποσοστό (%)	Οικονομική ενίσχυση (€)
Ακακία	702	16879,8	75,8	6076728,0
Μουριά	107	3555,0	16,0	1279922,4
Λεύκη	58	1189,0	5,3	427881,6
Καρυδιά	38	634,7	2,9	228492,0
Σύνολο	905	22258,5	100,0	8013024,0

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων φακέλων των επενδυτών

Πιο αναλυτικά, στο Δασαρχείο Αλεξανδρούπολης οι επενδυτές ανέρχονταν σε 235 ιδιώτες ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου. Η έκταση που δασώθηκε προσεγγίζει τα 4.500 στρ. Συγκεκριμένα, συντριπτικό είναι το ποσοστό που αντιπροσωπεύουν όσοι φύτεψαν ψευδακακία, αφού αριθμούν 222 άτομα σε σύνολο 235 εγκριθέντων του Κανονισμού έχοντας πραγματοποιήσει φυτεύσεις 4.208,8 στρ. (ποσοστό 93,5%). Οι επενδυτές καρυδιάς είναι μόλις 7 με 102,1 στρ. (2,3%). Στα ίδια περίπου επίπεδα βρίσκεται και η μουριά αφού 5 μόνο επενδυτές βρέθηκαν να έχουν πραγματοποιήσει εγκατάσταση του συγκεκριμένου είδους στις ιδιοκτησίες τους εντάσσοντας συνολικά 161,74 στρ. (3,6%). Για τη λεύκη, μόνο ένα άτομο εκδήλωσε ενδιαφέρον φυτεύοντας 25 στρ. (0,55%). Οι οικονομικές ενισχύσεις που καταβλήθηκαν μέσω του Κανονισμού ανήλθαν σε 1.619.150,4€ (Δασαρχείο Αλεξανδρούπολης 2004).

Στο Δασαρχείο Διδυμοτείχου οι επενδυτές ανέρχονταν σε 385 ιδιώτες ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου. Η συνολική δασωθείσα έκταση ανέρχονταν σε 9.505 στρ. Αναλυτικότερα, οι επενδυτές ψευδακακίας ανέρχονταν σε 266 άτομα, οι οποίοι φύτεψαν συνολικά 6.431 στρ. (ποσοστό 67,6% επί του συνόλου). Δεύτεροι σε αριθμό αλλά και σε έκταση ακολουθούν οι επενδυτές μουριάς, οι οποίοι αριθμούν 50 άτομα. Η συνολική δασωθείσα έκταση με μουριά στην περιοχή ευθύνης του Δασαρχείου Διδυμοτείχου ανήλθε στα 1.673,6 στρ. (17,6%). Λεύκη φύτεψαν 46 άτομα, η οποία κάλυπτε έκταση 988,4 στρ. (10,4%). Τέλος, 23 άτομα προτίμησαν την καρυδιά για τις δασικές τους φυτείες δασώνοντας 412 στρ. (4,4%). Παρατηρήθηκε ότι και στο βόρειο τμήμα του νομού Έβρου υπήρχε μια σαφής προτίμηση των ιδιοκτητών γης προς τη ψευδακακία, παρόλο που αυτό το τμήμα του νομού είναι το πιο πεδινό με εκτάσεις σχετικά γόνιμες και μεγάλης παραγωγικότητας που ευνοούν τις εντατικές καλλιέργειες. Και πάλι η μουριά, όπως συμβαίνει και στην ευρύτερη περιοχή του Σουφλίου, βρίσκονταν ψηλά στις προτιμήσεις των επενδυτών σε σχέση με τη λεύκη και την καρυδιά, αρκετά πίσω όμως από τη ψευδακακία, η οποία προτιμήθηκε κυρίως γιατί είναι ένα είδος λιτοδίαιτο που δεν απαιτεί ιδιαίτερη φροντίδα και καλλιέργεια για να ευδοκιμήσει και να αναπτυχθεί. Οι οικονομικές ενισχύσεις που καταβλήθηκαν με τον Κανονισμό ανήλθαν σε 3.421.800€ (Δασαρχείο Διδυμοτείχου 2004).

Στη περιοχή ευθύνης του Δασαρχείου Σουφλίου οι επενδυτές ανέρχονταν συνολικά σε 285. Από αυτούς, ένα ποσοστό περίπου 70% έχουν μόνιμη κατοικία σε κάποιον από τους οικισμούς του Δήμου Σουφλίου, ενώ το υπόλοιπο 30%, ζει σε άλλους δήμους του νομού, η έκταση όμως που έχει ενταχθεί στον Κανονισμό βρίσκεται εντός των ορίων ευθύνης του Δασαρχείου Σουφλίου. Αναλυτικότερα, από τους 285 επενδυτές, οι οποίοι πραγματοποίησαν δασώσεις συνολικής έκτασης 8.256 στρ. με διάφορα δασοπονικά είδη, οι 214 από αυτούς φύτεψαν ψευδακακία (6.240 στρ. ή 75,5% επί της συνολικής δασωθείσας έκτασης). Ακολούθησε η μουριά η οποία επιλέχθηκε από 52 άτομα και κατέλαβε συνολική έκταση

1.720 στρ. (21% περίπου) και η λεύκη με 175,16 στρ. (2%). Για το είδος της λεύκης δήλωσαν ενδιαφέρον να ενταχθούν στο Κανονισμό 11 επενδυτές, ενώ 8 επενδυτές φύτεψαν καρυδιά συνολικής έκτασης 120,6 στρ. (1,5% περίπου). Οι οικονομικές ενισχύσεις που καταβλήθηκαν μέσω του Κανονισμού ανήλθαν σε 2.972.091,6€ (Δασαρχείο Σουφλίου 2004).

Οι επενδυτές στα πλαίσια του νέου Κανονισμού εμφανίζονταν αυξημένοι κατά 50% σε σχέση με τον αριθμό των επενδυτών του προηγούμενου Κανονισμού 2080/92. Ο αριθμός όμως των επενδυτών μουριάς έχει δωδεκαπλασιαστεί σε σχέση με τον αντίστοιχο αριθμό του προηγούμενου καθεστώτος δάσωσης.

Η ιδιόκτητη γη των επενδυτών μουριάς ξεκινά από τα 3,80 στρ. και φτάνει μέχρι τα 450 στρ. Η μέση έκταση ανά γεωργική εκμετάλλευση είναι 78 στρ. περίπου από τα οποία 34 είναι ποτιστικά και 44 ξηρικά. Η μέση γεωργική εκμετάλλευση αποτελείται από 8,2 αγροτεμάχια.

Όπως διαπιστώθηκε από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων, απώτερος σκοπός των περισσότερων επενδυτών (70,3%) ήταν η ενασχόλησή τους άμεσα ή έμμεσα με τη σηροτροφία. Τα τελευταία χρόνια παρουσιάζεται στο νομό και ιδιαίτερα στη περιοχή του Σουφλίου, στην οποία η καλλιέργεια του μεταξοσκώληκα για τη παραγωγή μεταξιού αποτελούσε κάποτε κύρια παραγωγική δραστηριότητα για ένα μεγάλο τμήμα του πληθυσμού, ένα έντονο ενδιαφέρον από πλευράς των δημοτικών επιχειρήσεων να την αναπτύξουν και πάλι, αυτή τη φορά με σύγχρονες μεθόδους επεξεργασίας και εκτροφής. Ήδη υπάρχουν αρκετοί παραγωγοί που εκτρέφουν μεταξοσκώληκες, οι οποίοι έχουν ως αποκλειστική τροφή τα φύλλα της μουριάς. Έτσι, η διάθεση των φύλλων σε αυτούς θα αποτελούσε ένα επιπλέον εισόδημα για τους καλλιεργητές. Μόνο το 7,4% απάντησε ότι πρόκειται να εκμεταλλευτεί το ξύλο της μουριάς αφού το ενδεχόμενο αυτό φαντάζει ως μια αρκετά μακροπρόθεσμη προοπτική και επομένως σχετικά επισφαλής. Το υπόλοιπο 22,3% ακόμη δεν έχει καταλήξει σχετικά με τη μελλοντική αξιοποίηση της φυτείας του.

Συμπεράσματα

Από την έρευνα διαπιστώθηκε το έντονο ενδιαφέρον όλο και περισσότερων ιδιωτών για την καλλιέργεια της μουριάς σε μια περιοχή, όπως ο νομός Έβρου, που έχει παράδοση στη καλλιέργειά της καθώς η σηροτροφία αποτελούσε έως και πριν από μερικές δεκαετίες έναν από τους δυναμικότερους κλάδους της οικονομίας του νομού.

Οι προοπτικές είναι ενθαρρυντικές για τον κλάδο αρκεί να ληφθούν επιπλέον μέτρα, μεταξύ των οποίων είναι η απόδοση στο Δήμο Σουφλίου ορεινών εκτάσεων και η εφαρμογή αναδάσμου σε ημιορεινές εκτάσεις για σηροτροφική χρήση, καθώς και η ένταξη στον Κανονισμό 1257/99 όσο το δυνατόν, περισσότερων ατόμων αλλά και νομικών προσώπων, που έχουν σκοπό να ασχοληθούν άμεσα (οι ίδιοι) με τη σηροτροφία ή έμμεσα, διαθέτοντας τα φύλλα των φυτειών μουριάς που θα εγκαταστήσουν σε μελλοντικούς σηροτρόφους.

Η εκπόνηση προγραμμάτων για τη βελτίωση της παραγωγικότητας της μορεοκαλλιέργειας και της ανταγωνιστικότητας της σηροτροφίας σε περιφερειακό, αλλά και διαπεριφερειακό επίπεδο και η διάχυσή τους θα δώσει τη δυνατότητα σε πολλούς γεωργούς και κατόχους γεωργικών εκτάσεων να γνωρίσουν το είδος αυτό και να το προτιμήσουν ως μια εναλλακτική λύση στις γεωργικές τους εκμεταλλεύσεις.

Βιβλιογραφία

- Δαουτόπουλος, Γ. 2002. Μεθοδολογία κοινωνικών ερευνών. Γ' έκδοση. Εκδόσεις Ζυγός, Θεσσαλονίκη, σελ. 288.
- Δασαρχείο Αλεξανδρούπολης. 2004. Κατάσταση επενδυτών Κανονισμού 1257/99.
- Δασαρχείο Διδυμοτείχου. 2004. Κατάσταση επενδυτών Κανονισμού 1257/92.
- Δασαρχείο Σουφλίου. 2004. Κατάσταση επενδυτών Κανονισμού 1257/92.

- Δούλιας, Κ. 1995. Σηροτροφία. Εκτροφή μεταξοσκωλήκων, καλλιέργεια μουριάς, Γαρταγάνης, Θεσσαλονίκη, σελ. 190.
- CEC, 1999. Council Regulation (EEC) no 1257/99, Official Journal of European Communities, L 160/80, 26.6.99, Commission of European Communities, Brussels.
- Κυπριώτης, Ε. και Δ. Κυριάκου. 1999. Η σηροτροφία στο Σουφλί – Σημερινή κατάσταση – Προοπτικές. Γεωτεχνικά Επιστημονικά Θέματα, 10(1) 3:328-336.
- Λαμπριανίδης, Λ (επιμ). 2004. Η επιχειρηματικότητα στην ευρωπαϊκή ύπαιθρο, Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη, σελ. 316.
- Mandal, L. 1997. Nutritive value of tree leaves of some tropical species for goats. Small Ruminant Res., 25:95-105.
- Παρίση, Ζ. 2001. Επίδραση της έντασης και συχνότητας κοπής στην παραγωγή και ποιότητα βοσκήσιμης ύλης ξυλωδών ειδών. Διδακτορική διατριβή. Θεσσαλονίκη, σελ. 158.
- Σιάρδος, Γ. 1997. Μεθοδολογία Αγροτικής Κοινωνιολογικής Έρευνας. Εκδόσεις Ζήτη, Θεσσαλονίκη, σελ. 367.
- ΥΠΕΧΩΔΕ. 2002. Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Διεύθυνση Χωροταξίας. Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.
- Υπουργείο Γεωργίας. 2001. Κανονισμός 1257/1999 Άρθρο 31. Οδηγίες εφαρμογής. Αθήνα.

Implementation of the Regulation EU 1257/99 for the afforestation of agricultural land: The case of mulberry cultivation

G. Arabatzis¹ and S. Sofios²

¹Department of Forestry and Management of Environment and Natural Resources, Democritus University of Thrace, 682 00 Orestiada, e-mail: garamp@fmenr.duth.gr

²Economist- Environmental Scientist, Ph.D. of Department of Forestry and Natural Environment, Aristotle University of Thessaloniki, Averof 20, 421 00 Trikala, e-mail: ssofios@hotmail.com

Summary

Over the last years there is an increased interest for planting woody species which have high nutritive value, high production of forage production and moreover they can be easily established. Mulberry, a native tree of China and Far East, is included among the above species. Moreover its foliage constitutes food for silkworms and is used for pharmaceutical purposes. In Greece, mulberry cultivation, is particularly developed in the region of Soufli of Evros prefecture. In this paper, the implementation of regulation EE/1257/99 in the prefecture of Evros was examined. More specifically, the attitudes of investors-mulberry cultivators and the structural characteristics of farms were studied.

Key words: Investments, policies, countryside development.